

Desinfiointiohjeesta

Johtava hydrogeologi Ritva Britschgi

KTK/Suomen ympäristökeskus

Haja-asutuksen vesihuollon teemapäivä 25.1.2022

Taustaa

ymparisto.fi/kaivot

- Suomen ympäristökeskuksen koordinoima Kaivoverkosto on koostanut pitkään talousvesikaivoihin liittyvää materiaalia ammattilaisille ja kaivon omistajille.
- Omatoimisesta desinfioinnista on laadittu ohjeita, sillä pieniä kunnostustoimia halutaan tehdä omatoimisesti. Netistä löydettävällä desinfiointiohjeella pyrittiin vähentämään viranomaisille tulevia kysymyksiä.
- Desinfiointi ohjeistettiin sekä kloriitilla että vetyperoksidilla tehden, mutta ohjeen suositus oli viime vuosina vetyperoksidin käyttöön ohjaavaa (hajoaa pelkistyessään vedeksi ja hapeksi, turvallisempi sekä ympäristölle että ihmisille).

Apteekkialan kuulumisia

Desinfiointiin soveltuvan vetyperoksidin (H_2O_2) saatavuuden osalta tullut muutoksia:

- Apteekeilla on myynnissä mietoja tuotteita (3 %), sekä vahvempaa (30 %), mutta kaivon desinfiointiin soveltuvaa 10 % H_2O_2 ei ole (yleisesti) apteekkimyynnissä.
- Kuluttajille ei saa myydä yli 12 %:sta vetyperoksidia, ellei ostaja ole hankkinut poliisilta ostolupaa (Laki räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä 653/2014).
- EU:n asetuksessa räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä (EU 2019/1148, kumonnut aiemman 98/2013) on kuluttajille myytävän vetyperoksidin pitoisuudelle (edelleen) sama raja eli 12 %.
- HVH-Kaivoverkosto keskusteli asiasta kokouksessaan 11/2020, yhdessä Suomen Apteekkariliiton kanssa

Biosidiasetus

- Kaivon desinfiointiaine on biosidivalmiste ja sen käyttöön ja myyntiin sovelletaan EU:n biosidiasetusta ([EU 528/2012](#))
- Asetus koskee biosidivalmisteiden markkinoille saattamista ja käyttöä. Biosidivalmisteita käytetään ihmisten, eläinten, materiaalien tai esineiden suojaamiseen haitallisilta organismeilta, kuten tuholaisilta tai bakteereilta, biosidivalmisteen sisältämien tehoaineiden avulla.
- Jos kauppialla on johonkin käyttöön olevaa vetyperoksidia, niin **hän ei saa laimentaa** sitä kuluttajille kaivojen desinfiointiaineeksi, koska silloin on kyseessä **biosidivalmisteen valmistus** ja em. **biosidivalmisteen lupa** tarvitaan.
- EU:n biosidiasetus koskee myös biosidivalmisteen käyttöä. Jos vetyperoksidi on tarkoitettu esim. tekstiilin tai kallon valkaisuun, ei sitä saa käyttää biosidiseen tarkoitukseen desinfiointiin.
- HVH-Kaivoverkosto kävi kirjeenvaihtoa Tukesin kanssa.

Tämän hetken tilanne

- Ei ole mielekästä neuvoa kuluttajia apteekkeihin kysymään tuotetta jota ei ole saatavilla.
- Suomessa mm. nettikaupoissa myytävät H_2O_2 -valmisteet eivät myöskään ole tarkoitettuja talousvesikaivon desinfiointiin.
- Neuvonta biosidiasetuksen vastaisesti ei ole kestäväää.
- Keskusteluja käytiin myös ohjeistamisesta mm. hypokloriitin käyttöön kaivon desinfiointiin, mutta siinä todettiin turvallisuusriskejä (vapautuva Cl-kaasu).
- => Omatoimisen desinfiointin ohje poistettiin ympäristöhallinnon Kaivo-sivuilta
- => Ohjataan kaivonomistajat tilaamaan desinfiointi kunnostusyryyksiltä

- On hyvä huomata, että huonokuntoisen kaivon desinfiointi ei välttämättä edes korjaa laatuongelmaa, sillä **rakenteiden tarkistus ja tarvittava kunnostus** on ensisijainen toimenpide (+ kaivon huuhtelu ja riittävä vedenpoisto kunnostuksen jälkeen).

Kiitos

**Lisätietoja kaivon huoltoon ja kunnostukseen:
ymparisto.fi/kaivot**

siirtymässä 2022 vaiheittain vesi.fi -palveluun

